

Uchwała Nr 559/2010
Krajowej Rady Sądownictwa
z dnia 11 marca 2010 r.

w sprawie wystąpienia do Ministrów Obrony Narodowej i Sprawiedliwości o zmianę parametrów stanowiska służbowego prezesa wojskowego sądu okręgowego.

Kierując się treścią art. 186 ust. 1 Konstytucji oraz celami określonymi w art. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o Krajowej Radzie Sądownictwa Rada zwraca się do Ministrów Obrony Narodowej i Sprawiedliwości o dokonanie zmiany stosownych przepisów, która spowoduje podwyższenie stopnia etatowego stanowisk służbowych Prezesów Wojskowych Sądów Okręgowych w Warszawie i Poznaniu z pułkownika na generała brygady.

Proponowaną zmianę uzasadnia zarówno pozycja sądownictwa wojskowego sprawującego zgodnie z Konstytucją wymiar sprawiedliwości w Siłach Zbrojnych RP, jak również charakter i zakres obowiązków wykonywanych przez sędziów — oficerów, w tym pełniących funkcje prezesów wojskowych sądów okręgowych. Prezesi tych sądów kierują zarówno nimi jak i sprawują nadzór administracyjny nad wojskowymi sądami garnizonowymi działającymi na obszarze ich właściwości. W strukturze sądownictwa wojskowego funkcjonują tylko dwa sądy okręgowe, co oznacza, że właściwość miejscowa każdego z nich obejmuje połowę obszaru kraju. Rozpoznają nie tylko sprawy żołnierzy od stopnia wojskowego majora wzwyż – jako sądy I instancji - ale są także instancją odwoławczą od orzeczeń wojskowych sądów garnizonowych. Pozycja ustrojowa sądów w Polsce oraz zadania stawiane sędziom powodują, że osoby sprawujące funkcje prezesów sądów powinny wyróżniać się umiejętnościami kierowania tego rodzaju jednostkami. Prezesi wojskowych sądów okręgowych dodatkowo powinni dysponować specyficznymi dla sił zbrojnych instrumentami, do których należy umocowanie hierarchiczne w stopniu wojskowym generała brygady odpowiadającego ich pozycji i stawianym przez Konstytucję zadaniom nie tylko na płaszczyźnie funkcjonowania sądu sensu stricto ale przede wszystkim na płaszczyźnie funkcjonowania sądu na zewnątrz i to *sensu latissimo*.

Wydaje się to być tym bardziej oczywiste, że etaty generalskie są przewidziane wśród stanowisk w wojskowych organach prokuratury, Żandarmerii Wojskowej, a nawet w organach obsługi prawnej wojska – których przedstawiciele występują przed sądami wojskowymi jako strony procesowe lub instytucje pomocnicze.

Krajowa Rada Sądownictwa zwraca także uwagę, że funkcje prezesów wojskowych sądów okręgowych, jako najwyższych organów władzy sprawującej wymiar sprawiedliwości w Siłach Zbrojnych RP, winny być co najmniej porównywalne pod względem rangi oraz wagi wykonywanych zadań do wymienionych powyżej instytucji niemających podobnego do sądów umocowania w Konstytucji.

Etaty generalskie funkcjonowały w sądownictwie wojskowym do 31 grudnia

2002 roku, w którym Izba Wojskowa Sądu Najwyższego została włączona do struktur tego sądu, a etaty wojskowe przekształcono na cywilne. Był to nawet etat generała dywizji. Od tego czasu w strukturach sądownictwa wojskowego nie ma stanowisk etatowych zaszeregowanych do stopnia generała. Etat generała brygady istnieje natomiast w strukturze Departamentu Spraw Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości, a więc organu władzy wykonawczej.

Uwzględnienie propozycji Rady będzie miało korzystny wpływ na realizację przepisów Konstytucji zobowiązujących do zapewnienia warunków pracy odpowiadających godności urzędu oraz zakresowi obowiązków prezesów wojskowych sądów okręgowych.

Wobec tego, że sądy wojskowe nie są jednostkami wchodzącymi w skład Sił Zbrojnych RP proponowane przez Krajową Radę Sądownictwa zmiany nie wpłyną na limity oraz nie spowodują wzrostu wydatków osobowych.